

عنوان مقاله:

اثرپذیری پنهان حافظ از قرآن کریم در غزل پنجم دیوان او

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش زبان و ادبیات فارسی، دوره 8، شماره 19 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 32

نویسندگان:

علی نظری - دانشیار گروه عربی دانشگاه لرستان

علی فتح الهی - استادیار گروه الهیات دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم آباد

پروانه رضایی - مربی گروه معارف اسلامی دانشگاه پیام نور

خلاصه مقاله:

تأثیر قرآن بر اشعار حافظ از زوایای مختلف از قبیل اقتباس الفاظ و مضامین، شبیه سازی ساختار و اسلوب های بیانی، بدیهی به نظر می رسد. بهره مندی حافظ از کلام بی همتا و آسمانی قرآن، به صورت پنهان و ناشناخته، رمزآلود و تأویل بردار و ایهام آور و چند کاربردی، سخن وی را در میان سخنان بشری، زندگی هنری بخشیده است. به نظر می رسد داستان موسی و عبد (حضر9 در سوره کهف، الگو و مبانی حافظ در سرایش غزل پنجم دیوان (دل می رود...))، قرار گرفته است و حافظ آگاهانه و با هنرمندی تمام عیار خود، طرح، نقشه، مواد و مصالح اولیه این غزل را از داستان مذکور گرفته و با ساختاری شعری و هنری در پی بیان معانی مختلف برآمده و داستان مذکور را به زبان شعر فارسی باز آفرینی کرده است. حضور واژه ها، عناصر، رمزها و نشانه های متعدد در متن غزل مذکور- در کنار ظرفیت پذیرش تعبیر و دریافت های متداول حافظ شناسان- ما را به داستان موسی و عبد در قرآن کریم رهنمون می کند. آشکار شدن راز پنهان، کشتی شکسته، دیدار آشنا، درویش بی نوا، کوشش در راه عی، به خود نپوشیدن، به می آلودن، عذرخواهی، هات و ...، بی واسطه و باواسطه، نمادها، نشانه ها و روابطی است که نویسندگان در این مقاله، درصدد تطبیق آنها بر فضا، ساختار و مضامین آیات 62 تا 82 سوره کهف می باشند.

کلمات کلیدی:

قرآن، حافظ، بینامتنی، غزل، موسیف عبد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/315711>

